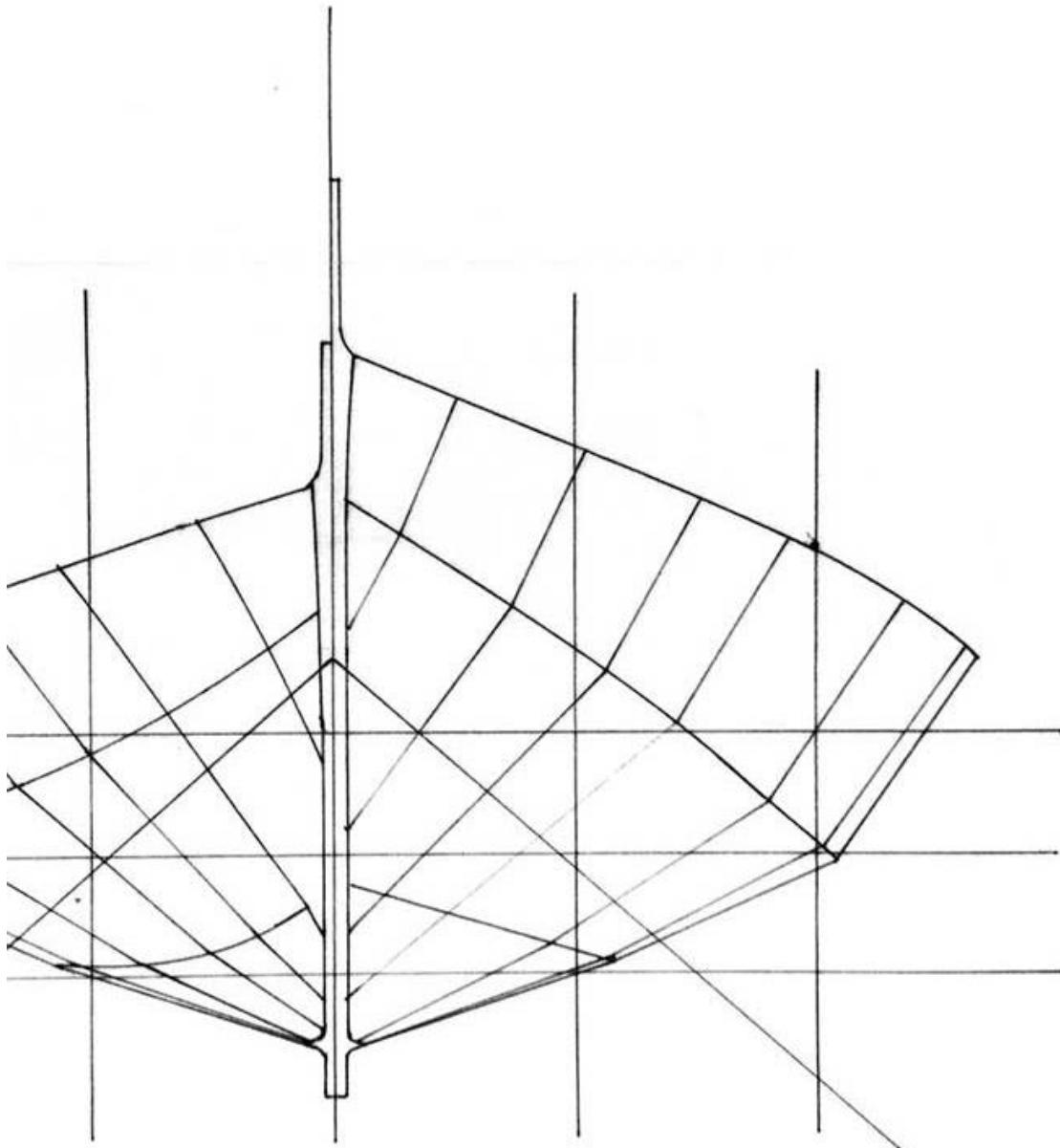

Årsmelding

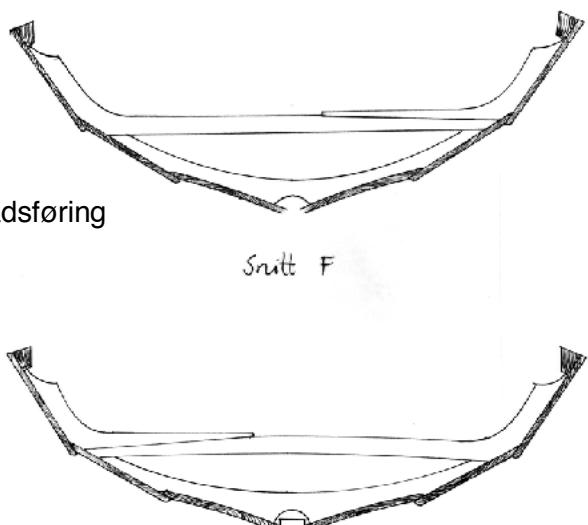
2017

Oselvarverkstaden

INNHALD

- 3. Kommentar frå dagleg leiar
- 4. Organisasjon
- 5. Vedtekter
- 6. Tilskot
- 7. Produksjon, lærlingar og marknadsføring
- 8. Formidling
- 9. Opplæring
- 10. HMS og Economusee
- 11. Anna informasjon
- 12. Generelt
- 13. Signaturar

KOMMENTAR FRÅ DAGLEG LEIAR

2017 har, trass i sviktande ordretilgang og utfordringer kring dei fysiske arbeidstilhøva på verkstaden, vore eit år prega av optimisme. Leiinga og dei tilsette har arbeidd aktivt i lag for å finne løysingar på utfordingane våre, og nokre lenge ønska prosjekt er starta opp. Vi har fått oppgradert pauserommet, påbyrja ombygging av utstillinga og starta det særskilt viktige oppmålingsprosjektet som rettar seg mot båtar på seksæringstørrelse og større (støtte frå kulturrådet og Os kommune). Vi har og jobba for tettare samarbeid med både Kystsogevekene og Oselvarlaget (med fleire).

Frå februar til september deltok vi på ei rekke messar, festivalar og seminar for å marknadsføre både handverket, båten, kystkulturen og historia vår. Dette er arenaer der båtbyggjarane får høve til å treffe andre båtbyggjarar, knyte nye kontaktar og utveksle erfaringar. Det er særskilt viktig i eit så lite fag og det er vanskelig å måle denne verdien i kroner og øre.

Etter grundig forarbeid tok vi i september inn to nye lærlingar. Verkstadsarealet vårt er knapt og for å gje plass til dei nye lærlingane har vi utnytta alt arealet vi har til rådvelde. Vi har til dømes starta ombygging av utstillinga i andre høgda for å få inn ein arbeidsplass der. Det skal også skjerme resten av produksjonen då dei besökande får sjå aktiv båtbygging i utstillinga. Dette krev godt samarbeid blant dei tilsette og det ser ut til å fungere bra. Vi er glad vi har fått inn to lærevillige, positive og arbeidsomme unge menneske i tillegg til dei vi har på verkstaden frå før.

Etter eit og eit halvt år som dagleg leiari for Oselvarverkstaden, har eg no gitt frå meg stafettpinnen. Dette fordi eg får for lite tid til det faglege arbeidet. Eg leverte difor inn eit forslag til omdisponering av dei menneskelige ressursane på verkstaden. 31.desember 2017 slutta eg som dagleg leiari og går no inn i stilling som fagleg leiari og båtbyggjar på Oselvarverkstaden. Eg takkar for ei spennande og lærerik tid som dagleg leiari og ser fram til å bruke meir kreftar på det faglege arbeidet.

Os 30.januar 2018

Berit Synnøve Osmundsen

ORGANISASJON

Føremålet med Oselvarverkstaden er å ta vare på båtbyggjarhandverket i samsvar med tradisjonar og strenge krav til kvalitet, og å føra båtbyggjarkunsten vidare til nye generasjonar ved systematisk og grundig opplæring av nye båtbyggjarar. Stiftinga held til i Os i Hordaland.

Styret i meldingsåret har vore:

Leiar: Norvald Johan Skåtøy

Nestleiar: Henrik J. Askvik

Medlem: Stig Morten Frøiland

Medlem: Terje Planke

Medlem: Stig Salbu Henneman

Oppnemnd av Os kommune

Oppnemnd av styret

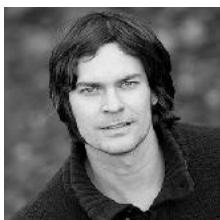
Oppnemnd av Hordaland fylkeskommune

Oppnemnd av styret

Vald av dei tilsette

Styret har hatt fire møte og hatt føre 37 saker i 2017.

Tilsette 2017:

Maik Riebort
båtbyggjar

Leif Harald Amundsen
båtbyggjar

Stig Henneman
båtbyggjar

Berit Synnøve
Osmundsen
dagleg leiar og
båtbyggjar

Vidar Langeland
kontormedarbeidar

Ella Mørtsell
lærling

Fredrik Meier
lærling

Berit Synnøve Osmundsen (dagleg leiar), Leif Harald Amundsen og Stig Henneman er tilsette i 100% fast stilling med arbeidsplass på Oselvarverkstaden. Maik Riebort er tilsett i 50% fast stilling. Sylvia Vangnes er tilsett som reinhaldar i 5,33 % fast stilling. Vidar Langeland har vore tilsett som kontormedarbeidar i 50% fast stilling i 2017.

Rekneskap og Revisjon

Azets AS (tidlegere Visma) har rekneskaps- og lønsføring for verkstaden. Revisor er Os Revisjon.

Strategiutvalet

Strategiutvalet vert oppnemnd av styret og har hatt fem møte i 2017. Med i strategiutvalet er:

Norvald Skåtøy, styreleiar Oselvarverkstaden
Berit Osmundsen, dagleg leiar Oselvarverkstaden
Atle Ove Martinussen, direktør i Museumssenteret
Stig Henneman, tilsett i Oselvarverkstaden
Stig Morten Frøiland, Hordaland fylkeskommune
Simen Soltveit, Os kommune

VEDTEKTER

for Stiftinga Oselvarverkstaden

§ 1 Namn og forretningsadresse

Stiftinga Oselvarverkstaden er skipa av Os kommune og Os Båtbyggjarlag i samarbeid med Hordaland fylkeskommune. Namnet er Stiftinga Oselvarverkstaden. For alt som ikkje er regulert av desse vedtektena, gjeld lovgevinga om stiftingar.
Forretningsadresse er Stiftinga Oselvarverkstaden, 5200 Os.

§ 2 Føremål

Føremålet er å ta vare på båtbyggjarhandverket som gjeld oselvaren, i pakt med tradisjonar og strenge krav til kvalitet. Dette skal ein oppnå ved at:

- A. Oselvarverkstaden skal vera ein opplæringsstad der ein tek vare på og utviklar handverket med osevarbygging.
- B. Oselvarverkstaden skal vera ein stad der ein tek vare på og utviklar spisskompetansen med bygging av små trebåtar.
- C. Oselvarverkstaden skal vera ein opplæringsstad for dei fylkeskommunale lærlingane.
- D. Oselvarverkstaden skal vera ein stad der handverket kan vidareførast som ei livskraftig næring.
- E. Oselvarverkstaden skal vera ein stad der ein vil fomidla kunnskap om handverket og bruken av båten.

§ 3 Grunnkapital

Grunnkapitalen er på kr 50 000.

§ 4 Styret

Styre for Stiftinga Oselvarverkstaden har fem medlemer med personlege varamedlemer som vert oppnemnde slik:

- Os kommune ein medlem.
- Hordaland fylkeskommune ein medlem.
- Dei fast tilsette ved Oselvarverkstaden ein medlem.
- Dessutan nemner styre for stiftinga opp to styremedlemer. Minst ein av dei skal vera frå norsk museumsmiljø eller antikvarisk miljø, og ha relevant kompetanse om tradisjonell, norsk småbåtkultur.

Funksjonstida til styremedlemene følgjer kommunestyreperioden. Styret vel sjølv leiar og nestleiar. Styremedlemene kan attveljast utan tidsavgrensing. Styret er vedtaksført når minst 3 medlemer er til stades. Står røystene likt avgjer røysta til leiaren. Dagleg leiar er sekretær for styret og møter fast på styremøta. Styret kan i einskilde høve også gje andre møte- og talerett.

Styre tilset og kan seja opp dagleg leiar og båtbyggjarar, og fastset kven som skal ha det faglege ansvaret. Styret godkjenner årsmelding og årsrekneskap som dagleg leiar legg fram,

og vedtek budsjett. Styret kan også vedta strategiske planar for drifta ved verkstaden. Styret vel revisor for stiftinga.

§ 5 Strategiutval

Oselvarverkstaden har eit strategiutval på minst fem personar, alle oppnemnde av styret. Strategiutvalet arbeider etter eit mandat gjeve av styret for verkstaden.

§ 6 Dagleg leiing

Styret tilset dagleg leiar, som skal vera sekretær for styret og stå for den daglege drifta av Oselvarverkstaden. Det gjeld også produksjonsplanlegging og organisering av arbeidet på verkstaden.

Tilhøvet til Os kommune

Pr 31.desember 2017 ventar vi framleis på at Os kommune skal komme med framlegg til ny kontrakt. Kontrakten skal gjelde dei tenestene kommunen yter verkstaden, som leige av verkstadlokala, IKT og vedlikehald av bygg og uteområde. Kommunen er gjort merksam på dette med manglande kontrakt.

TILSKOT

Oselvarverkstaden fekk eit driftstilskot på kr 983 000 frå Os kommune og på kr 1 538 000 frå Hordaland fylkeskommune i 2017. Vi har i tillegg fått 50 000 (KUP-midlar) frå Os kommune til oppgradering av utstilling.

I 2017 fekk vi støtte til oppmålingsprosjekt frå Kulturrådet på kr 155 000, dette vert fordelt over tre år (2017 - 2018 - 2019).

Stig Salbu Henneman i arbeid med eit nybygg.

PRODUKSJON

Oselvarverkstaden har gjort ferdig to færingar i 2017. Tre andre er i produksjon.

Bygg nr 90: 11 alen kvistfri stasbåt, båten er bygd som konkurranseeglar med 8 kvm sprisegl og 7 kvm turrigg. I tillegg vart det bestilt konkurranse rigg, seglbenkar og bymannsess. Denne vart levert til ein kunde i Bergen.

Bygg nr 91: 9 1/2 alen robåt, smurd med benarolje og kvitmalte tiljer og årer. Oselvaren var utstilt på Trebåtfestivalen i Risør og deretter levert til ein kunde i Arendal.

Minst eitt årsverk har gått med til reparasjoner. Båtbyggjarane har óg tatt på seg arbeid med å vurdera tilstand på gamle båtar. I 2017 starta vi oppmålingsprosjekt på store båter. Til dette arbeidet får vi støtte av Kulturrådet.

Båtbyggjarane hogg tømmer i Eidsbrekkja, i skogen mellom Hatvik og Hegglandsdalen. Kvaliteten på materialen var ikkje så god. dette mykje grunna for rask vekst. Skjering av tømmeret blei gjort på parkeringsplassen ved lageret vi leigar i Hegglandsdalen. Der har vi óg lagra og tørka materialen.

LÆRLINGAR

I byrjinga av april lyste vi ut læreplass i båtbyggarfaget, vi nytta nesten berre Facebook til annonsering. Vi fekk god respons, og 1.september byrja Ella Mørtsell og Fredrik Meier hos oss.

Vi hadde planar om å ta inn ein lærling, men med så gode kandidatar valde vi å ta inn to. Dette gjer at vi no kan sjå positivt på framtida for faget, men det gjer oss større utfordringar i forhold til økonomi.

Ella Mørtsell, som er 18 år og frå Gratangen i Troms, er yngst. Ho er oppvaksen med båtinteresserte foreldre og har segla med norlandsbåt sida ho var 3 år gamal.

Fredrik (21) har norske aner, men oppvaksen i Sveits og Nederland. Han har eit år på båtbyggarlinja ved Fosen folkehøgskule bak seg.

Både Ella og Fredrik er flinke handverkarare og begge er særslig positive og engasjerte. Vi er glade for å ha dei med på laget.

MARKNADSFØRING

Også dette året har viktigaste marknadsføringa vore å visa fram båten på messer og andre tilskipingar. Såleis har verkstaden vore med båt og ved dei fleste høve vist fram handverket.

Stig stilte på Oselvardag på Sjøfartsmuseet i februar, i mars var NRK på vitjing og intervju Leif og Maik. Oselvarverkstaden fekk dermed flott omtale i radioprogrammet Museum på NRK P2. Saman med Oselvarlaget og Bergen og Hordaland Turlag (Turboklubben - for born) arrangerte vi rotur i Oselvo og aktiviteter i Oselvarnaustet.

I slutten av mai fekk vi ei stor gruppe på vitjing, dette var i samband med Festspela i Bergen. Berit Osmundsen og Nils Georg Brekke fortalte då om historia til oselvaren og om røtene tilbake til vikingskipa. Deretter gjekk turen til konsert på Oseana. På Torgdag i Bergen, i byrjinga av juni, stilte Leif og Berit med ein færing. 10-11.juni var Vidar og Leif på Hardanger Trebåtfestival og i byrjinga av august reiste Berit og Leif Harald til Trebåtfestivalen i Risør.

Vi har elles kutta ut katalogtenester som var dyre og ga dårleg uttelling. Facebook-sida vår har fått mange nye følgjarar. Vi legg stadig ut nyttig informasjon og andre meir kuriøse saker og får særskilt god respons.

Facebook-sida hadde fleir enn 4500 følgjarar ved årsskiftet, omlag tusen av desse har vi fått siste året. På Instagram har vi no omlag 180 følgjarar. Sosiale media gjer oss god og rimeleg marknadsføring, men dette treff som oftast »menigheten». Vi må derfor også nyitta tradisjonelle kanalar som tradisjonell annonsering.

Nettsida vår blir stadig meir oppgradert og oppdatert. Den har no mykje relevant innhald. Siste året hadde Oselvarverkstaden 77 000 besök på nettsida. Det er ca 210 brukarar kvar dag.

28 % av desse er frå Noreg. USA og Frankrike kjem på sterke andre og tredje plass. 80% besøker nettsidene frå PC, resten frå nettbrett/mobil. Ein del besök er ikkje reelle.

Juleverkstad: Knut-Leandar Alfheim (7 år) vart den heldige vinnar av konkurransen 9.desember

FORMIDLING

Omlag tretti grupper, med til saman rundt fem hundre gjester frå private og offentlege verksemder, organisasjoner og undervisnings-institusjonar har fått omvising på verkstaden i 2017. I tillegg kjem besök frå einskildpersonar som stikk innom verkstaden uanmeldt. Vi har ikkje tal på «drop in» besök, men sånt besök får vi i snitt ca 2-3 ganger i veka. Desse tala har halde seg jamt dei siste åra.

Vi har hatt ope hus under Oselvafestivalen, Kystsogedagane og på Julemarknaden. Verkstaden har vore open for publikum frå 12.00 til 15.00, måndag til fredag, og elles etter avtale. Vi har starta opp det vi kaller "omvisarkorps" Dette er frivillige (for det meste frå Oselvarlaget) som skal hjelpe oss med omvisning når dei tilsette ikkje kan stille sjøl.

Niandeklassane ved skulane i Os har vitja verkstaden i samband med prosjektarbeid om oselvaren, noko som er eit tiltak i «Den kulturelle skulesekken». Kvar klasse har fått ein heil Oselvardag, der dei óg får komme ut på sjæen og bruke båten. Her får elevane høve til å ro og segle.

Som året før var det Berit og Stig som hadde ansvar for opplegget og undervisning desse to vekene.

OPPLÆRING

Berit Osmundsen har ansvar for undervisning av lærlingane. Hausten 2017 har dei vært med i oppmålingsprosjektet og får opplæring i reperasjonar og klinking.

Stig var vår representant då Bergen Sjøfartsmuseum arrangerte Oselvardag. Her demonstrerte han forskjellige teknikkar for reperasjon og vedlikehald av båten.

Berit reiste i år aleine til Råseglsseminaret i Tromsø. Ho hadde med seg ein oselvar som vart vist fram på seminaret. Berit bidro i det faglege opplegget med eit foredrag om ulike strategiar i formgjeving av oselvaren.

I slutten av september var Leif, Stig, Berit, Ella og Fredrik på maritimt verktøyseminar i regi av Fartøyvernenteret i Norheimsund. Her fekk dei god spisskompetanse innan bruk, stell og tilverking av høvel.

1.desember var alle tilsette på omvisning i Båthallen på Stend.

**Båthallen på
Hordamuseet:**
1.desember var
alle dei tilsette på
tur til Stend. Her er
det utstilt fleire
oselvare og mange
andre flotte båtar.
Frå venstre
Fredrik, Leif
Harald, Maik og
Ella.

ÉCONOMUSÉE

Oselvarverkstaden er framleis med i nettverket Économusée, gjennom prosjektet Économusée Northern Europe. Det er tretten Economuseum her i landet. Vidar Langeland har deltatt på eit møte i nettverket i 2017. Ei gruppe med omlag 55 gjester frå Noregs Vel og andre Économusé vitja Oselvarverkstaden i oktober.

HELSE, MILJØ OG TRYGGLEIK

Det er ikkje rapportert skadar blant dei tilsette som følgje av jobben. Vernerunde med hovedfokus på ergonomi vart gjennomført i lag med ein representant for bedriftshelsetenesta Forebygg skade.

Arbeidstilsynet var på synfaring i september. Vi fekk etter dette pålegg om å installere allment ventilasjonssystem. Kommunen, som eig bygget, hadde i slutten av året byrja på arbeidet med nytt ventilasjonssystem.

Arbeidstilsynet hadde ellers inga merknad til drifta. Båtbyggjarane deltok på HMS- kurs i «Varme arbeid» våren 2017.

ANNAN INFORMASJON

Os Småfiskarlag har, som tidlegare år, fått nytta andre høgda på verkstaden til kurs, og dei har to kveldar for veka halde ope for publikum.

Os Dykkekubb har også base på verkstaden, mellom anna har dei kompressor innbygd i eit eige rom ved inngangen. Både Småfiskarlaget og Dykkekubben har også dette året utført ymse dugnadsarbeid for verkstaden. Dei var mellom anna med på leggja golv og sette opp nytt kjøkken.

I slutten av 2017 byrja vi arbeidet med å sette opp ein arbeidsplass i andre høgda. Denne plassen skal væra tilgjengeleg for publikum og båtbyggeren som arbeider her skal stå til rådighet for publikum som besøker Oselvarverkstaden.

Gamal og ny: Tenker då ikkje på Stig og Leif, men på oselvarene til høgre i biletet.

GENERELT

a) Føresetnader for vidare drift

I samsvar med § 3-3 i rekneskapslova stadfester styret at det er føresetnader for vidare drift av stiftinga.

b) Arbeidsmiljø

Overflatebehandling: Overflatebehandlinga går føre seg i eige rom med mekanisk utlufting. Arbeidstakarane bruker maske, overtrekksdress og hanskars under arbeidet.

Maskiner og støy: Maskinene er merkte etter forskrifa. Arbeidstakarane har påbod om å bruka hørslevern når maskinene er i bruk.

Sjukefråvær og skadar: Sjukefråvær blant dei fast tilsette i meldingsåret har vore på omlag 3,53 prosent, dette er medrekna fråvær grunna sjuke born. Det har ikkje vore skadar eller alvorlige hendingar i 2017. Det er utarbeidd risikoanalyse og skriftlege rutinar for risikoreduserande tiltak. Desse er godkjende av Arbeidstilsynet. Oselvarverkstaden har avtale med Forebygg Skade om bedriftshelseteneste.

c) Likestilling

Stiftinga har fire fast tilsette båtbyggjarar, i tillegg kjem to lærlingar. Ein av båtbyggjarane og ein av lærlingane er kvinne. Vi har altså to kvinner i arbeid i produksjonen. I stningsstyret har det vore fem menn i meldingsåret.

d) Påverknad på det ytre miljøet

Det er ingen ting ved verksemda som kan medføra nemnande påverknad på det ytre miljøet.

e) Økonomi

I samsvar med førebels rekneskapsstandard for ideelle organisasjoner er det vedteke rekneskapsprinsipp for handsaming av varelager og tilskot.

Stiftinga hadde ein omsetnad på kr. 3 340 336, mot kr. 3 052 158 i fjor.

Personalkostnad i 2017 var kr. 2 335 133, kostnadene i 2016 var kr. 1 960 985

Andre driftskostnader var på kr. 545 829, mot i fjor kr. 843 518.

Resultatet viser eit overskot for 2017 på kr. 474 009 mot kr. 40 386 i 2016.

Styret meiner årsrekneskapen gjev eit rett bilet av stiftinga sine eigedalar og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Os, 25.04.18